

9. РОБОТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ПИТАНЬ БЖД

ЗВІТ ГОЛОВИ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «СПІЛКА ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ» ЗА 2015 РІК

В.В. Березуцький

1. Загальна характеристика сучасної ситуації

На теперішній час, головним питанням, яке розглядається у нашої країні є питання національної безпеки, теж саме, що у попередньому році. Але поступово на перший план виступають питання професійної безпеки, які пов'язані із змінами у законі “Про освіту» та наказами МОН України, стосовно дисциплін, які викладають кафедри та викладачі, що входять до лав Спілки.

Що до визначення Національної безпеки, то його було наведено у моєї доповіді у 2014 році [1]. Із усього того, що було сказано, хочу тільки підкреслити, що питання, які позначені у Конституції України, а саме захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, та інше [2,3], до теперішнього часу не вирішено.

Головна складова Національної безпеки - безпека людини, розглядається вже багато років на конференціях Спілки. У всіх законах України цій напрям має пріоритетний характер, але механізму його ефективного реалізації керівництво нашої держави не може запропонувати до теперішнього часу. Державна система керівництва не ефективна, що показує те, що наша країна зараз, має рівень мінімальної заробітної плати нижчий чим де які мало розвинуті країни Африки та Азії.

Питанню безпеки приділяють дуже багато уваги у Європі. Проф. Лешек Корженьовський, президент Європейської Асоціації Безпеки (EAS), у своїх виступах на міжнародних конференціях в Україні, Словаччині, Польщі та інших, наголошує про те, що насамперед, ставлення членів суспільства до цих проблем є базою, на якій ґрунтуються рішення цих проблем [4].

Чому так склалось у країні, яка має космічні, атомні, розвинуті машинобудівні та хімічні галузі промисловості? Яка роль у цієї ситуації із державою нас – працівників освіти, які готують фахівців вищого рівня. Саме із них потім держава формує керівні

посади держави, галузей, міністерств та підприємств. Може ми ні тому їх навчаємо? Чи може недостатньо рівня знань даємо фахівцям? Зараз освіта в Україні розвертається до Європейських стандартів, а що це означає для нас викладачів університетів? Питань багато, частину із цих питань було обговорено на засіданнях Координаційної Ради нашої Спілки, також у мережі Інтернету на професійному сайті LinkedIn та соціальних сторінках FaceBook, також на різних конференціях в Україні та за кордоном, на засіданнях колишньої науково-методичної комісії міністерства освіти і науки України. За фактом руйнування департаментом МОН України, нормативних дисциплін – охорона праці, цивільний захист та безпека життєдіяльності, Спілка підготувала та відправила листи із проханням запинити руйнівні дії МОН України, які приводять до підриву національної безпеки країни, про що я вказав на початку доповіді. Листи було відправлено до усіх гілок влади – Президенту (адміністрацію президента), Кабінет міністрів України та іншим. Нам відповіли, усі, та вказали що підтримують нас у прагненні до кращої підготовки фахівців із питань безпеки життя, охорони праці та цивільного захисту, але дружньо вказали на міністерство освіти і науки України, як координатора освітянського процесу, на яке ми і скаржились. А міністерство освіти і науки України, у своєї відповіді нам, вказало на те, що діє згідно із законом про освіту і усі питання зараз вирішуються саме в університетах. Тобто, звертайтеся до них! До ректорів університетів! Ми підготували листи із зверненням до ректорів університетів, про що повідомили усі кафедри, які входять у Спілку, із проханням кому необхідні такі звернення будь ласка, звертайтеся до нас і ми відправимо такий лист на ім'я вашого ректора, за потребою. До нас звернувся тільки один викладач Національного юридичного університету (м. Харків). Було відправлено лист на ім'я ректора цього закладу освіти. Відповідь від ректора на звернення громадської організації ми не отримали, але викладач, який прохав нас про це, попросив більше не звертатись до ректора, бо вони там щось почали вирішувати.

У теперішній час, багато чого змінилось та ще буде змінюватись у наших університетах, та у нашої діяльності. Наказом МОН України із цього року припинили своє існування Науково-методичні ради за напрямками. Їх буде замінено новим, більш складним та не зовсім зрозумілим формуванням, яке буде створюватись на умовах конкурсного відбору. Хто туди потрапить, що вони будуть вирішувати, чим вони будуть керуватись у своєї діяльності та як на ці рішення зможе впливати громада – невідомо. Вони вже майже рік це вирішують. Таким чином на теперішній час радним органом для викладачів залишаються тільки конференції, збори та громадські

організації, до яких відноситься наша Спілка. Хочу нагадати усім, що Спілку було створено у 2001 році, як громадський радний орган при Раді ректорів м. Харків, а з 2012 року Спілка вже працює як незалежна громадська організація. За цей час, щорічно ми проводимо науково-методичні конференції, підтримуємо своїми діями усіх викладачів, хто є членами Спілки, організовували семінари та тренінги із підвищення кваліфікації викладачів, створили Малу Академію Безпеки, яка співпрацює із школярами, проводимо для школярів конкурси, заохочуємо кращих викладачів та студентів, за результатами року та на предметних Олімпіадах, конкурсах та інше. Наша Спілка не прибуткова громадська організація, обмаль фінансів не дозволяв нам вирішувати питання матеріальної допомоги або преміювання. Із 2015 року, за рахунок введення нової форми сплати членських внесків, щомісячно, ми отримали можливість вже у цьому році сплатити матеріальну допомогу, надати премії, та виплатити викладачам платню за проведення семінару із домедичної допомоги. Вважаю, що у 2016 році ми збільшимо ці показники, тому для цього ми створимо, за рішенням Координаційної ради Спілки три фонди: фонд допомоги, фонд преміювання, фонд розвитку інноваційних технологій Спілки. Щодо виплат, рішення приймає Координаційна Рада Спілки за поданням Голови Спілки, на умовах відповідних підстав для цього та звернення члена Спілки.

2. Робота Спілки фахівців за 2015 році

Як у попередні роки, робота Спілки фахівців у 2015 році спиралась на рішення конференції 2014 року, рішення Координаційної ради Спілки та Уставу Спілки.

Мета, завдання та форма діяльності Спілки. За звітний час, основною метою Спілки було задоволення та захист інтересів своїх членів шляхом освіти, навчання, підвищення кваліфікації, сприяння розвитку наукових досліджень, національного та міжнародного співробітництва у галузі безпеки життєдіяльності людини та суміжних із нею, обміну знань і досвіду, ефективного і безпечного виконання робіт і надання послуг своїм членам і місцевій громаді, що відповідає Статуту нашої громадської організації.

У 2015 році Спілка діяла у напрямках, що були заявлені у попередні роки та новоутворених:

- Сприяння освіті, навчанню та питанням підвищення фахового рівня з питань безпеки життєдіяльності людини;

- Приймала у члени Спілки та проводила сертифікацію фахівців членів Спілки;
- Проводила активну роботу у мережі Інтернет, щодо висвітлення своєї діяльності та життєвої громадської позиції;
- Співпрацювала з університетами, академічними, громадськими та іншими організаціями і компаніями, ЗМІ та видавництвами, щоб сприяти розвитку діяльності Спілки, застосування їх результатів і рекомендацій;
- Співпрацювала із закладами 2-3 рівня освіти, школярами, вчителями та відповідними установами, та активно працювала Мала Академія Безпеки.

Спілка відповідно до покладених на неї завдань:

- Сприяла полегшенню громадської діяльності: співпрацю із навчання, публікації, он-лайн конференції та проведення Олімпіад студентів;
- Допомагала обміну фахівцями із безпеки життєдіяльності людини або студентами, акредитації курсів із напрямку безпеки людини, що вивчали у різних навчальних закладах або у різних країнах;
- Надавала підтримку стажуванню для студентів, інженерів, викладачів і т.п.;
- Розробляла різні напрямки наукової та освітянської діяльності та організовувала різні заходи, наприклад, лекції, конференції, семінари в областях, пов'язаних з безпекою людини;
- Виступала на сторінках журналів та телевізійних програм, говорячи про регіональні університети, навчальні заклади і т.п.;
- Сприяла навчанню, професійної підготовки та узагальненню передових методів діяльності та застосування їх результатів і рекомендацій, розповсюджувала їх серед фахівців із безпеки життєдіяльності людини та їх роботодавців;
- Сприяла роботі Інтернет ресурсам, що є у розпорядженні Спілки, та висвітлювала результати своєї діяльності, рекомендації, заходи та події;
- Підтримувала отримання сертифікатів фахівців із безпеки України та Європейської асоціації безпеки (м. Краків, Польща) із напрямку безпеки діяльності людини, проведення курсів та семінарів, пов'язаних з ними;
- Заохочення членів Спілки щодо застосування нових навчальних дисциплін на різних рівнях із застосуванням Інтернет та інших ресурсів;
- Сприяла організації та застосуванню анкетування, для створення бази даних щодо фахівців Спілки;
- Підтримувала діяльність Малої Академії Безпеки, сприяла організації та проведенню конкурсів серед школярів;

- Підтримувала організацію та заохочення пожертвувань, добровільних витрат часу і зусиль для різних цілей;
- Сприяла написанню та друку книг, різних статей та видань у засобах масової інформації.

Загальна чисельність Спілки, з урахуванням державних організацій, на грудень 2015 року становить 169 членів.

Спілка продовжує активізацію своєї діяльності та прийом нових членів. При прийомі усі нові члени Спілки отримували посвідчення та нагрудний знак члена Спілки.

Підвищення кваліфікації викладачів (форми, організація та ефективність) залишається одним з головних питань для викладачів вищих навчальних закладів, які становлять більшість членів Спілки. На теперішній час ще існує система перевірки знань із охорони праці, яка діє згідно розпорядження Держгірпромнагляду з охорони праці НПАОП 0.00-4.12-05 (із уточненнями та змінами 2007 року). Із 2015 року вже нема Держгірпромнагляду з охорони праці, а підходи до цього процесу ще залишаються старі. Вважаємо що необхідно негайно вирішувати це питання та виходити із клопотанням, до МОН України, що до скасування дії цього Положення у відношенні до викладачів університетів.

Спілка продовжила підвищення кваліфікації викладачів за різними напрямками та формами із безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, охорони праці, які розпочала із 2012 року, згідно із Статутом. У 2015 році було продовжено цю роботу та включено у план роботи Спілки. У семінарах 2015 року прийняло участь:

- Семінар «Принципи та управління ризиками» (11-12 червня) прийняла участь 31 особа;

- Семінар «Надзвичайні ситуації, рятувальні роботи та надання першої медичної допомоги при невідкладних станах» (22-31 жовтня) прийняло участь 22 особи.

Спілці фахівців необхідно продовжити ці семінари на наступний рік та поширити тематику семінарів, розглянути питання щодо проведення мастер-класів окремих фахівців (сертифікати рівня SSL-E та SSL-F) із безпеки життєдіяльності.

Третій конкурс «Безпека очима дітей» проходив у лютому – квітні 2015 року. Організацією цього заходу займалась Мала Академія Безпеки – ректор МАБ проф. Райко В.Ф.. У конкурсі прийняли участь 270 дітей віком від 7 до 17 років з 107 шкіл м. Харкова та Харківської області. Всього було подано 270 робіт, з них 182 друковані роботи (реферати), 77 малюнків та 11 робіт, які не підпадали під попередньо зазначені

умови. Урочисте нагородження переможців, а також вчителів, які були керівниками їх робіт, почесними грамотами було проведено 24 квітня 2015 року.

У цьому році було проведено у Національному державному університеті водного господарства (м. Рівне) другий тур Всеукраїнської студентської Олімпіади із дисципліни «Безпека життєдіяльності». На цієї Олімпіаді були присутні члени Спілки, які допомагали в організації та її проведенні.

У 2015 році Спілка не проводила Міжнародну студентську Інтернет-Олімпіаду з безпеки життєдіяльності. Питання щодо її організації та проведення необхідно вирішувати на базі міжнародних проектів рівня Erasmus+, чим ми зараз і займаємось.

У 2015 році Національний автомобільно-дорожній університет проводив Всеукраїнський конкурс студентських робіт із наукового напрямку - «Охорона праці». Спілка фахівців також приймала участь у цьому заході та нагородила грамотами Спілки викладачів, які допомогли студентам підготувати наукові роботи та доповіді на високому рівні.

У 2015 році було проведено 2-й тур Всеукраїнської студентської Олімпіади із дисципліни «Охорона праці» у Національному університеті цивільного захисту (м. Харків). Участь в Олімпіаді університетів України була достатньою. Фахівці Спілки висловлюють свої побажання, щодо організаторів та МОН України, стосовно того, що Олімпіада повинна бути продовженням процесу навчання тільки на більш високому рівні. Студенти учасники Олімпіади та їх керівники викладачі, повинні знати в чому вони були кращі, а де їм слід більше працювати надалі.

Із 2012 року Спілка продовжує роботу, що до отримання міжнародних сертифікатів із напрямку безпеки діяльності людини, проведення курсів та семінарів, пов'язаних з ними і т.п. Розроблено та почалось впровадження сертифікату «Сертифікат фахівця із безпеки життєдіяльності Спілки» (SSL), про який було зроблено доповідь на Міжнародній конференції у Національному автомобільно-дорожньому університеті (жовтень, 2012) головою Спілки та отримано підтримку цієї роботи. Ця робота зараз продовжується. Європейська асоціація із безпеки (EAS) створила відповідну комісію щодо підготовки, аналізу та видачі Європейського сертифікату фахівця із безпеки. Голові Спілки фахівців БЖДЛ м. Харків, було доручено президентом EAS очолити цю комісію. Із 2014 року почалась атестація та видача сертифікатів SSL (Україна) та типу SSL-EAS (Європа).

Список членів комісії (CAQSS): Chairman of commission: Viacheslav Berezutskyi, PhD, D.S, professor, SSL(E) – F, Ukraine. Members of the Commission: Ladislav Hofreiter, PhD, professor, SSL(E) – F, Slovakia; Natalia Volnenko, PhD, D.M, professor, SSL(E) – F,

Slovakia; Angela Piatova, PhD, docent, SSL(E) – E, Ukraine; Maria Martinska, PhD, docent, SSL(E) – D, Slovakia; Boris Blyukher, PhD, D.S, professor, SSL(E) – E, USA; Janusz Tomaszewski , PhD, docent, SSL(E) – E, Poland; Gulmira Madieva, PhD, D.S, professor, SSL(E) – E, Kazakhstan.

На теперішній час позначку рівня сертифікату ми почали використовувати у друкованих працях Спілки.

У 2015 році Спілка заохотила у різних формах значну кількість фахівців, аспірантів, студентів та школярів:

- Сертифікати 53 одиниці (семінари);
- Подяки з нагоди ювілею 2 од. (Пятова А. В., Адаменко М. І.)
- Подяка за активну підготовку студентів до участі у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт з напрямку «Охорона праці» - 9 од.:
 - Jozef Matis, доцент, завідувач кафедри Академії збройних сил Словачії;
 - Макаренко В. В. (НТУ «ХП»);
 - Шевчук О. А., доцент Ровенського Державного Гуманітарного Університету ;
 - Мадієва Гульміра Баянжанівна, д. ф. н., професор Казахського Національного Університету ім. аль-Фарабі;
 - Бергенєва Нургуль Сагієвна, к. б. н., професор Казахського Національного Університету ім. аль-Фарабі;
 - Меркібаєв Тулеген Асилбекович, Казахський Національний Університет ім. аль-Фарабі;
 - Мутанов Галимкаір Мутанович, ректор Казахського Національного Університету ім. аль-Фарабі;
 - Ахмед-Закі Дархан Жумаканович, проректор по учбовій роботі Казахського Національного Університету ім. аль-Фарабі;
 - Базарбаєва Турсингуль Амангельдієвна, к. г. н., професор Казахського Національного Університету ім. аль-Фарабі.
- Подяки дирекціям шкіл МАБ БЖД 62 од. (листи);
- Заохочувальні грамоти учням (конкурс «Безпека очима дітей) 50 од. (за участь);
- Грамоти вчителям (конкурс «Безпека очима дітей) 66 од.;
- Дипломи учням (конкурс «Безпека очима дітей) 51 од. місяця;
- Грамоти завучам та директорам шкіл 4 од..

Наша VII Міжнародна конференція „ Безпека життєдіяльності людини у сучасних умовах ” та 105 конференція EAS відбувається у складних політичних та економічних умовах, які є наслідком тих подій, які склались за минулий рік у нашій країні та у світі.

Останній час ми все більше відчуваємо ті зміни які відбуваються у системі освіти та науці в Україні. Припинили своє існування науково-методичні комісії МОН України, починаючи із 2015 року, а нова структура (обранням за конкурсом) не працює. Практично припинили своє існування нормативні дисципліни – охорона праці, цивільний захист, безпека життєдіяльності, охорона праці у галузі, та у деяких університетах вилучили розділи із охорони праці з дипломних бакалаврських та магістерських випускних робіт, згідно розпорядження МОН України. Відбулось скорочення відповідних кафедр та звільнення викладачів. Спілка своєчасно реагувала на ці всі події, але повинно бути спільна воля усіх членів громадської організації та відповідна підтримка. На теперішній час цього ще нема. А тому звернення, що було зроблено на попередньої конференції залишається - треба підвищувати активність кожного члена Спілки та надати йому можливість висловлювати свою думку на усіх рівнях. Необхідно активніше висловлювати свої думки та проблеми на усіх рівнях, у тому числі у соціальних мережах Інтернету «Університети за безпеку», на відомому професійному сайті LinkedIn, FaceBook – Охорона праці, сайт Спілки БЖДЛ та інших.

У наступному 2016 році Спілка фахівців буде ініціювати проведення у НТУ „ХПІ” щорічної 8-ї Міжнародної конференції «Безпека життєдіяльності людини у сучасних умовах». Координаційна Рада Спілки, звернеться із проханням до президента EAS, щодо включення цієї конференції у реєстр конференцій Європейської організації. Умови проведення наступної конференції, пропозиції та інше можна обговорювати на вказаних сайтах у Інтернеті та безпосередньо із членами Координаційної Ради Спілки.

Із минулого року у НТУ «ХПІ» розпочав видаватися «Вісник» із серії «Механіко-технологічні системи та комплекси». Один із наукових напрямків видання за цією серією – охорона праці та навколишнього середовища. Редакційна колегія видання, запрошує членів Спілки до співпраці. Журнал включено у перелік рекомендованих президією ВАК України, щодо друку та включено у науко-метричні видання до цитування.

Беручи до уваги рішення Координаційної Ради Спілки фахівців із безпеки життєдіяльності людини №10 від 12 березня 2015 року, а також проведене Інтернет опитування з питання організації роботи Спілки, з 2015 р. було змінено порядок оплати

членських внесків та із 01.05.15 р встановлено у наступному вигляді: оплата членських внесків здійснюється регулярно (щомісяця або щоквартально); сума членських внесків становить 20 грн. щомісячно; для тих, хто не платить внески своєчасно, застосовуються штрафи, в розмірі збільшення внеску на 10%, за кожен пропущений строк оплати; щорічна конференція, для членів Спілки проводиться безкоштовно (за рахунок внесків); механізм оплати може бути виконаний: за допомогою послуги Приват24, з картки на зазначений рахунок Спілки фахівців; за допомогою аналогічної операції в будь-якому банку за заявою члена Спілки; у ручному порядку - через пошту; особиста оплата через касу Спілки фахівців. На теперішній час необхідно визнати наявність позитивних зрушень та більш-менш системну сплату членських внесків членами Спілки. Це дозволяє створити за рішенням Координаційної ради три фонди: преміювання членів Спілки; матеріальної допомоги та інноваційного розвитку. Ці фонди вже із 2016 року починають працювати. Таким чином, за замовленням окремих членів Спілки, після розгляду заяви на засіданні Координаційної Ради, буде надаватись матеріальна допомога та будуть заохочуватись активні члени нашої організації. Розміри допомоги звісно обмежені але це вже крок уперед.

3. Основні завдання Спілки фахівців на наступний термін

До основних завдань, на які необхідно звернути увагу членів Спілки у 2016 році, належать:

- виконувати вимоги Статуту Спілки та завдань, що сформульовані у ньому;
- інформування та навчання з питань безпеки людини;
- практичне засвоєння викладачами та студентами способів та прийомів, надання невідкладної допомоги постраждалим та ліквідація (або нейтралізація) джерел небезпеки та наслідків їх прояву;
- участь у проведенні 2-го тура Всеукраїнської студентської Олімпіади з напрямку «Безпека життєдіяльності людини»;
- участь у проведенні Міжнародної студентської Олімпіади з напрямку «Безпека життєдіяльності людини»;
- участь у проведенні 2-го туру Всеукраїнської студентської Олімпіади з дисципліни «Охорона праці»;
- участь у підготовці та проведенні 8-ї Міжнародної конференції „ Безпека життєдіяльності людини у сучасних умовах ”;

- співпраця із ХНАДУ (м. Харків), що до проведення Всеукраїнського конкурсу студентських робіт із охорони праці;
- проведення сертифікації усіх членів Спілки (SSL) та створення каталогу сертифікованих фахівців Спілки;
- участь у проведенні Європейської сертифікації SSL-EAS фахівців;
- продовження співпраці із Європейською асоціацією з безпеки - EAS;
- співпраця із виконавчою дирекцією фонду соціального страхування від нещасних випадків Харківської області;
- співпраця із журналом «Секьюритологія» - EAS;
- продовження співпраці з іншими громадськими організаціями, у тому числі за міжнародною програмою Ерасмус+ та EUROEAST.

Громадська організація Спілка фахівців із БЖДЛ залишає активним визнання 2014 року, що загальна характеристика стану безпеки людини у світі та в Україні залишається вкрай напруженою та нестабільною. А тому, місце та роль нашої організації є дуже важливою ланкою у вирішенні питань із безпеки життя людини у суспільстві, освіти і науки. В Україні продовжуються відбуватись події, які відносяться до категорії надзвичайних – антитерористична операція на сході, окупація території Кримського півострову, агресивна політика російського керівництва по відношенню до народу України та інше, дозволяють сказати про необхідність покращення процесу підготовки населення країни щодо питань цивільного захисту, безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Діяльність громадської організації «Спілка фахівців із безпеки життєдіяльності людини» у теперішній час є необхідною складовою, яка допомагає та координує наукову та навчально-виховну роботу фахівців різних рівнів – викладачів, рятувальників, лікарів та інших у напрямку безпеки та збереження здоров'я людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. *В.В. Березуцький, Лешек Ф. Коженювський.* Освіта та місцеві плани дій з охорони навколишнього природного середовища [Текст] Матеріали міжнародної конференції VI міжнародна науково-методична конференція «безпека людини у сучасних умовах» 4 – 5 грудня 2014 року Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»/ *В.В. Березуцький, Лешек Ф. Коженювський*/ - Харків: Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – С.63-65. ISBN 978-617-7225-14-9
2. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV

3. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI.

4. *Korzeniowski L.F.* Podstawy nauk o bezpieczeństwie [Текст].- Warszawa: Difin, 2012. – 298 P. ISBN 978-83-7641-518-5

**ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЗА ДОПОМОГОЮ
ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ «БЕЗПЕКА ОЧИМА ДІТЕЙ» СЕРЕД ШКОЛЯРІВ**

М. ХАРКІВ ТА ОБЛАСТІ

**STANDART RISE SAFETY CONDUCT FOR COMPETITION CERRY OUT
ASISTANCE "SAFETY EYES CHILDREN'S" BETWEEN SCHOOLCHILDREN'S
KHARKOV AND REGION**

В.Ф. Райко (SSL-C), Є.В. Ящерицин (SSL-C)

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Анотація. Проведено аналіз третього конкурсу "Безпека очима дітей", який відбувся у лютому – квітні 2015 року серед школярів м. Харкова та області .

Ключові слова: конкурс, школярі, небезпека.

Аннотация. Проведено анализ третьего конкурса "Безопасность глазами детей", который состоялся в феврале – апреле 2015 года среди школьников г. Харькова и области.

Ключевые слова: конкурс, школьники, опасность.

Abstract. Analyze third competition "Safety eyes children's", which in February- April 2015 year between schoolchild Kharkov and region take place, accompany.

Key words: competition, schoolchild, danger.

Вступ. Загальна ситуація у світі та в Україні визначається наявністю небезпечних для людини факторів, які впливають негативно та призводять до травм та хвороб.

Актуальність. На разі вже більше року Україна знаходиться у стані підвищеної небезпеки для життя усіх громадян, а особливо тих, хто мешкає у Донецькій та Луганській областях та АР Крим. Так АР Крим є окупованою територією, де встановлено жорсткий тоталітарний режим, притаманний російській політичній системі(зникнення людей, обшуки та арешти тих, хто чинить опір). На території Донецької та Луганської областей триває справжня, проте неоголошена війна з Росією(АТО), у якій тисячі військових та цивільних людей загинули, близько 20 тисяч